

Euroopa Ombudsmani 2008. aasta tegevuse aruanne

Euroopa Parlamendi 12. novembri 2009. aasta resolutsioon Euroopa Ombudsmani 2008. aasta tegevuse aruande kohta (2009/2088(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Ombudsmani 2008. aasta tegevuse aruannet;
  - võttes arvesse EÜ asutamislepingu artiklit 195;
  - võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikleid 41 ja 43;
  - võttes arvesse Euroopa Parlamendi 9. märtsi 1994. aasta otsust 94/262/ESTÜ, EÜ, Euratom ombudsmani ülesannete täitmist reguleeriva korra ja üldtingimuste kohta¹;
  - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja ombudsmani vahel 15. märtsil 2006. aastal sõlmitud ja 1. aprillil 2006. aastal jõustunud raamkokkulepet koostöö kohta;
  - võttes arvesse komisjoni 5. oktoobri 2005. aasta teatist volituste kohta võtta vastu ja edastada teatise Euroopa Ombudsmanile ning ametnike volitamise kohta Euroopa Ombudsmanile tunnistuste andmiseks (SEK(2005)1227);
  - võttes arvesse oma 18. juuni 2008. aasta otsust 2008/587/EÜ, millega muudetakse otsust 94/262/ESTÜ, EÜ, Euratom ombudsmani ülesannete täitmist reguleeriva korra ja üldtingimuste kohta²;
  - võttes arvesse 1. jaanuaril 2009. aastal jõustunud ombudsmani muudetud rakendussätteid, mille eesmärgiks oli arvesse võtta põhikirja muudatusi;
  - võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Euroopa Ombudsmani tegevuse kohta;
  - võttes arvesse kodukorra artikli 205 lõike 2 teist ja kolmandat lauset;
  - võttes arvesse petitsioonikomisjoni raportit (A7-0020/2009),
- A. arvestades, et Euroopa Ombudsmani 2008. aasta tegevuse aruanne esitati 21. aprillil 2009. aastal ametlikult Euroopa Parlamendi presidendile, ning arvestades, et ombudsman Nikiiforos Diamandouros tutvustas 14. septembril 2009. aastal Strasbourgis aruannet petitsioonikomisjonile;
- B. arvestades, et põhiõiguste harta artiklis 41 (2007. aasta versioonis) on sätestatud, et „igaühel on õigus sellele, et liidu institutsioonid, organid ja asutused käsitleksid tema küsimusi erapooletult, õiglaselt ning mõistliku aja jooksul”;
- C. arvestades, et põhiõiguste harta artiklis 43 (2007. aasta versioonis) on sätestatud, et „igal

¹ EÜT L 113, 4.5.1994, lk 15.

² ELT L 189, 17.7.2008, lk 25.

liidu kodanikul ja igal füüsilisel või juriidilisel isikul, kes elab või kelle registrijärgne asukoht on liikmesriigis, on õigus pöörduda Euroopa ombudsmani poole seoses liidu institutsioonide, organite või asutuste tegevuses ilmnenu haldusomavoliga, välja arvatud Euroopa Liidu Kohtu tegevus õigusemõistjana”;

- D. arvestades, et on oluline, et liidu institutsioonid ja asutused kasutaksid täielikult vajalikke vahendeid, et täita oma kohustus anda kodanike teabepäringutele, kaebustele ja petitsioonidele kiired ja sisulised vastused;
- E. arvestades, et kuigi Euroopa Parlamendi 6. septembri 2001. aasta resolutsioon¹, millega kiideti heaks ombudsmani hea haldustava eeskiri, võeti vastu kaheksa aasta eest, ei ole teised peamised liidu institutsioonid siiski täielikult järginud parlamendi üleskutset viia oma tegevus kõnealuse eeskirja sätetega kooskõlla;
- F. arvestades, et ombudsman registreeris 2008. aastal 3406 kaebust, millest 802 osutusid ombudsmani pädevusse kuuluvaks, samas kui 2007. aastal registreeriti 3211 kaebust, millest ombudsmani pädevusse kuulusid 870;
- G. arvestades, et 355 lõpetatud uurimisest, millest 352 olid seotud kaebustega ning kolm olid omaalgatuslikud, 110 juhtumi puhul (31% uuritud kaebuste koguarvust) ei tuvastatud haldusomavoli;
- H. arvestades, et 129 juhtumi puhul (36% koguarvust), mille uurimine lõpetati 2008. aastal, nõustus asjaomane institutsioon sõbraliku lahendiga või lahendas küsimuse, mis näitab institutsioonide ja asutuste kindlat valmisolekut suhtuda ombudsmanile esitatud kaebustesse kui võimalusse tehtud vigu parandada ning ombudsmaniga kodanike huvides koostööd teha;
- I. arvestades, et 2008. aastal lõpetati neli juhtumit pärast sõbraliku lahendini jõudmist ning 2008. aasta lõpus oli kaalumisel veel 25 sõbraliku lahendi ettepanekut;
- J. arvestades, et kõige sagedasem haldusomavoliga seotud kaebus, millega ombudsmanil tuli 2008. aastal tegeleda, puudutas läbipaistmatust (36% algatatud uurimistest);
- K. arvestades, et 2008. aastal kasutas ombudsman kaebuste kiireks lahendamiseks üha ulatuslikumalt mitteametlikke menetlusi, mis annab tunnistust laialdasest lugupidamisest ombudsmani vastu ning näitab institutsioonide valmisolekut kodanikke aidata;
- L. arvestades, et 2008. aastal lõpetas ombudsman 44 juhtumit kriitilise märkusega, ja arvestades, et kriitiline märkus kinnitab kaebuse esitajale, et tema kaebus on õigustatud, ning näitab asjaomasele institutsioonile või asutusele, mida ta on valesti teinud, et aidata tal tulevikus haldusomavoli vältida;
- M. arvestades, et ELi institutsioonide tegevuse tulemuslikkuse suurendamiseks tulevikus on ombudsman hakanud rohkem kasutama lisamärkusi, mille abil ta juhib tähelepanu

---

¹ Euroopa Parlamendi resolutsioon Euroopa Ombudsmani eriaruande kohta Euroopa Parlamendile pärast omaalgatusliku uurimise läbiviimist seoses hea haldustava eeskirja olemasolu ja üldsusele kättesaadavusega erinevates ühenduse institutsioonides ja organites (EÜT C 72 E, 21.3.2002, lk 331).

võimalusele halduse kvaliteeti parandada, ning arvestades, et lisamärkusi tehti 2008. aastal kokku 41 juhtumi puhul;

- N. arvestades, et 2008. aastal esitati 23 soovitusprojekti, millest kaheksa asjaomase institutsiooni poolt heaks kiideti, ning arvestades, et nelja 2007. aastal valminud soovitusprojekti alusel langetati 2008. aastal otsus;
  - O. arvestades, et ühe haldusomavoli juhtumi kohta esitati Euroopa Parlamendile 2008. aastal eriaruanne, ning arvestades, et parlamendile eriaruande esitamine annab ombudsmanile hea võimaluse paluda parlamendi ja selle petitsioonikomisjoni poliitilist toetust nende kodanike kaebuste lahendamiseks, kelle õigusi on rikutud, ning edendada ühtlasi ELi halduse kvaliteedistandardite parandamist;
  - P. arvestades, et ei heastamatute haldusomavoli juhtumite uurimise lõpetamise otsustes sisalduvad kriitilised märkused ega ombudsmani soovitusel või eriaruanded ole siduvad, kuna ombudsmani volitused ei hõlma otseselt haldusomavoli juhtumite heastamist, vaid eesmärgiks on Euroopa Liidu institutsioonide ja asutuste enesekontrolli ergutamine;
  - Q. arvestades, et alates Nice'i lepingu jõustumisest on Euroopa Parlamendil võrdselt liikmesriikide, nõukogu ja komisjoniga õigus esitada kaebus Euroopa Ühenduste Kohtule pädevuse puudumise, olulise menetlustingimuse rikkumise, EÜ asutamislepingu või selle kohaldamisega seonduva eeskirja rikkumise või võimu kuritarvitamise kohta;
  - R. arvestades, et haldusomavoli käsitlevad kriitilised märkused, mis ombudsman tegi 2008. aasta aruandes (kriitilised märkused, soovitusprojekti ja eriaruande), võivad Euroopa Liidu institutsioonide ning teiste asutuste rakendatavate sobivate meetmete abil olla aluseks sarnaste vigade ning häirete vältimisele tulevikus;
  - S. arvestades, et ombudsmani loodud koostöö Euroopa ombudsmanide võrgustiku raames on juba kümme aastat toiminud teabe ning parimate tavade vahetamise paindliku süsteemina ning vahendina, mis suunab kaebuste esitajad ombudsmanide või muude sarnaste asutuste juurde, kes saavad neid kõige paremini aidata;
  - T. arvestades, et ombudsmani roll ELi kodanike huvide kaitsjana Euroopa Liidu institutsioonide ja asutuste ees on ombudsmani ametikoha loomisele järgnenud 14 aasta jooksul arenenud tänu ombudsmani sõltumatusele ning Euroopa Parlamendi demokraatlikule kontrollile ombudsmani tegevuse läbipaistvuse üle;
  - U. arvestades, et ombudsmani ja petitsioonikomisjoni tegevus peavad jääma eraldiseisvaks ja võimalike konfliktide vältimiseks nende erineva pädevuse osas peaks selle tegevuse hulka üldreeglina kuuluma dokumentide vastastikune edastamine,
1. kiidab heaks Euroopa Ombudsmani esitatud 2008. aasta aruande ning selle ülesehituse, milles on ühendatud aasta tegevuse kokkuvõte, ülevaade kaebustest ja uurimistest ning ombudsmani otsuste temaatiline analüüs, ning mis hõlmab kõige olulisemaid õiguslikke ja faktilisi tulemusi ombudsmani 2008. aasta otsustes, samuti menetluse eri etappides kerkinud probleeme;
  2. on seisukohal, et statistiliste andmete selgem esitusviis, kaasa arvatud uus

arvutusmeetod ja uus küljendus, on muutnud aruande mõistetavamaks, ligipääsetavamaks ja kasutajasõbralikumaks;

3. nõuab, et kõigile ELi institutsioonidele ja asutustele tagataks vajalikud eelarvevahendid ja piisav arv töötajaid, et kindlustada kodanike järelepärimistele, kaebustele ja petitsioonidele kiirete ja sisuliste vastuste andmine;
4. on seisukohal, et ombudsman on jätkanud oma volituste teostamist aktiivsel ning tasakaalustatud viisil nii kaebuste läbivaatamisel ja käsitlemisel ning uurimiste läbiviimisel ja lõpetamisel kui ka teiste Euroopa Liidu institutsioonide ning asutustega konstruktiivsete suhete säilitamisel, samuti kodanike julgustamisel, et nad kasutaksid oma õigusi suhetes kõnealuste institutsioonide ja asutustega;
5. kutsub ombudsmani üles jätkama pingutusi oma töö tutvustamiseks ning tegutsema tõhusalt ja läbipaistvalt;
6. on seisukohal, et mõistet „haldusomavoli” tuleks ka edaspidi tõlgendada laiemalt, nii et see hõlmaks lisaks normide ja Euroopa haldusõiguse üldpõhimõtete, nagu objektiivsus, proportsionaalsus ja võrdsus, mittediskrimineerimine ning inimõiguste ja põhivabaduste järgimine, rikkumisele ka juhtumeid, kus institutsioon ei toimi järjekindlalt ja heauskselt või ei võta arvesse kodanike õiguspäraseid ootusi, sh juhtumid, kus institutsioon on otsustanud järgida teatavaid norme ja standardeid, ilma et aluslepingud või teised õigusaktid teda selleks kohustaks;
7. on seisukohal, et ombudsmani roll Euroopa Liidu otsustamisprotsesside ja haldusstruktuuri läbipaistvuse ja jälgitavuse suurendamisel on oluliselt kaasa aidanud sellise liidu loomisele, „kus otsused tehakse nii avalikult kui võimalik ja nii kodanikulähedaselt kui võimalik”, nagu on sätestatud Euroopa Liidu lepingu artikli 1 teises lõigus;
8. kordab oma varasemates resolutsioonides tehtud üleskutset, et kõik ELi institutsioonid ja asutused võtaksid hea haldustava eeskirja suhtes kasutusele ühtse lähenemisviisi;
9. märgib, et ombudsmani esitatud hea haldustava eeskiri, mille Euroopa Parlament 6. septembril 2001. aastal heaks kiitis, on juhiseks ja teabeallikaks kõikide ühenduse institutsioonide ja asutuste töötajatele, seda uuendatakse pidevalt ning see on avaldatud ombudsmani veebilehel;
10. tunneb heameelt ombudsmani põhikirja läbivaatamise, eelkõige ombudsmani uurimispädevuse suurendamise üle, mis aitab tagada, et kodanikud võivad täielikult usaldada tema suutlikkust nende kaebusi põhjalikult ja piiranguteta uurida;
11. rõhutab vajadust suurendada avalikkuse arusaamist ombudsmani kohustustest, teavitades kodanikke, ettevõtjaid, valitsusväliseid organisatsioone ja teisi üksusi, ning on seisukohal, et kergesti mõistetav, täpne ja kvaliteetne teave võib aidata vähendada nende kaebuste arvu, mille lahendamine ei kuulu ombudsmani pädevusse;
12. peab vastuvõetamatute kaebuste arvu endiselt liiga suureks, kuigi mõistetavaks, ning soovib sellega seoses jätkata teabekampaaniat, et suurendada Euroopa Liidu kodanike arusaamist Euroopa ombudsmanide võrgustiku liikmete ülesannetest ja pädevusest;

13. tunnustab ombudsmani jõupingutusi institutsioonide töö tulemuslikkuse suurendamiseks ning tema eesmärgi veelgi lühendada uurimiste keskmist kestust, mis praegu on 13 kuud;
14. tervitab konstruktiivset koostööd ombudsmani ning ELi institutsioonide ja asutuste vahel ning toetab ombudsmani rolli välise kontrollimehhanismina ja Euroopa Liidu halduse pideva täiustamise väärtusliku allikana;
15. tervitab vastastikuse mõistmise memorandumi allakirjutamist ombudsmani ja Euroopa Investeeringispanga vahel 9. juulil 2008 ning liidu asutuste nõusolekut võtta suhetes kodanikega kasutusele Euroopa hea haldustava eeskiri;
16. kutsub ombudsmani üles säilitama valvsust ja tagama, et komisjon kasutaks asjakohaselt oma diskretsiooni rikkumismenetluste algatamiseks EÜ asutamislepingu artikli 226 alusel või trahvide määramiseks artikli 228 alusel, vältides seejuures hoolikalt viivitusi või kiirest tegutsemisest põhjendamatut hoidumist, mis ei ühti komisjoni volitustega ELi õiguse kohaldamise järelevalvajana, ning nõuab, et ombudsman teeks selles küsimuses jätkuvalt petitsioonikomisjoniga koostööd;
17. kordab oma seisukohta, et kui institutsioon keeldub oma tegevust ombudsmani eriaruandes esitatud soovitusel vastavusse viimast, hoolimata sellest, et Euroopa Parlament on nimetatud soovitusel heaks kiitnud, võiks parlament õiguspäraselt kasutada oma volitusi ning esitada ombudsmani soovitusel käsitletud teo või tegevusetuse kohta hagi Euroopa Kohtule; kutsub kodukorra eest vastutavat komisjoni üles tegema ettepanekut hagi algatamist käsitlevate sätete lisamise kohta kodukorda;
18. märgib, et ombudsman on esitanud eriaruande, milles kritiseerib komisjoni, kuna komisjon pole piisavalt põhjendanud üle 65-aastaste vabakutseliste abikonverentsitõlkide kohtlemist, mille kohta Euroopa Parlament võttis 5. mail 2009. aastal vastu resolutsiooni¹;
19. on seisukohal, et kui ombudsman ja petitsioonikomisjon oma vastavate volituste ja pädevuse raames uurivad kattuvaid küsimusi – näiteks ühelt poolt seda, kuidas komisjon viib läbi rikkumismenetlusi, ja teiselt poolt väidetavat rikkumist ennast –, võivad nad tihedas koostöös saavutada palju kasulikuma sünergia;
20. tervitab ombudsmani ja petitsioonikomisjoni eeskujulikke suhteid institutsioonilises raamistikus seoses pädevuse ja õiguste vastastikuse austamisega;
21. tunnustab Euroopa ombudsmanide võrgustiku – kuhu kuulub ka petitsioonikomisjon – kasulikku panust kohtuväliste lahendite võimaldajana kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega; tervitab Euroopa Ombudsmani koostööd liikmesriikide ombudsmanide ja sarnaste organitega riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil ning julgustab veelgi tõhustama parimate tavade vahetamist, mis võimaldab parimate tavade kiiret levikut liikmesriikides;
22. tervitab ombudsmani veebilehel 2008. aastal kahe uuringu avaldamist meetmete kohta, mida asjaomased institutsioonid võtsid 2006. ja 2007. aastal tehtud kriitiliste ning lisamärkuste järel;

---

¹ Vastuvõetud tekstid, P6_TA(2009)0340.

23. soovib ombudsmanil panna jätkuvalt suurt rõhku üritustele, mis on mõeldud kodanike ja seega potentsiaalsete kaebuse esitajate teavitamiseks, kuna on selge, et pädevuse jaotus ja otsustamisprotsessid Euroopa, riiklikul ja piirkondlikul tasandil on paljude kodanike ning ettevõtjate jaoks ikka veel raskesti mõistetavad;
24. tunneb heameelt ombudsmani vastu võetud kommunikatsioonistrateegias soovitud tõhustatud teabekampaania üle, mis aitab suurendada teadlikkust kodanike õigustest ja ühenduse pädevusest ning ühtlasi paremini mõista ombudsmani pädevusala;
25. märgib, et igal institutsioonil on oma veebileht, kus on võimalik esitada kaebusi, avaldusi jne, ning see võib kodanike jaoks raskendada vahetegemist erinevate institutsioonide vahel; pooldab seetõttu interaktiivse käsiraamatu koostamist, mille eesmärk on aidata kodanikel leida kõige sobivam adressaat oma probleemide lahendamiseks;
26. tunneb heameelt ombudsmani uue veebilehe üle, mis on väga tõhus vastus sellele küsimusele;
27. soovib seda ideed edasi arendada ning luua Euroopa Liidu institutsioonide ühine veebileht, et aidata kodanikke ja juhatada nad otse selle institutsiooni juurde, kes on pädev nende kaebust menetlema, vähendades sel viisil Euroopa Ombudsmanile esitatavate vastuvõetamatute kaebuste arvu;
28. kutsub Euroopa Ombudsmani võtma kohustust edastada pärast asjaomase kaebuse esitajalt nõusoleku saamist otse riiklikule või piirkondlikule ombudsmanile iga kaebus, mis kuulub nende pädevusse;
29. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, Euroopa Ombudsmanile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning liikmesriikide ombudsmanidele või samalaadsetele pädevatele asutustele.